UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m] actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Capitulu[m]. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

Visual Library

do qđ deerat suppleret. Sȝ h
qꝛ diſputabile ſatȝ eſt/ his qui
rem certius diſcutere valeant
relinquamus.

Capitulū. II.

QUod aūt pauloan̄ di-
ctū eſt/ q̄dā opera vi-
uificari poſſe: videtur
ita neceſſario diſtinguendū/ ꝙ
oīa opera que agim⁹ aut vi-
ua aut mortua ſunt. Uiua dici
mus que ad vitā eternā ſūt vti
lia: mortua ṽo que morti eter-
ne obnoxia vł ad vitā inutilia.
Uiuoꝝ aūt operū/ alia ſunt vi
talia: alia viuificata. Uitalia
ſunt q̄ ſtatim vt fiūt bona ſūt/
et ideo placēt: qm̄ in charitate
fiunt ꝛ ſpirit⁹ vite in eis eſt: vt
orōnes et elemoſyne ſctōrum.
Uiuificata autē dicunꝷ que cū
habeāt formā bonitatis/ nō ta
men bona ſunt: qꝛ in charitate
nō fiunt: in qua ſi fierent vtiqȝ
bona eſſent ac vitalia: ſed mox
acceſſu charitatis animanꝷ et
velut quendā ſpiritū vitalē ac
cipiunt vt poſſint ꝛ ipſa ꝓdeſſe
ad vitā: quales ſunt orationes
et elemoſyne peccatoꝝ q̄ cōuer
tunꝷ fideliū ſiue infideliū. Nec
em̄ eos pares ad p̄mium poſſu
mus arbitrari/ quoꝝ vn⁹ an̄ cō
uerſionē inꝷ plurima mala ni-
hil egit laudabile: alter ṽo ſe-
pius humiliꝷ orauit/ plurimū
ieiunauit/ multas pauperibus
elemoſynas erogauit: ſi poſt
cōuerſionē vel equaliter vixe-

hic auctor loquiꝷ ſm ſuam opi-
nionem.

rint/ vel ſtatim ac ſimul migra
uerint e vita. Videꝷ nanqȝ hoc
plurimū diſcrepare a ſententia
equiſſimi iudicȝ: qui ꝛ oīe bo
nū remūerat/ ꝛ nulla mala p̄-
terire patiꝷ impunita. ¶ Mor-
tuoꝝ ṽo opeꝝ: alia q̄dem mor
talia vel mortifera: alia morti-
ficata vel exanimata: alia vero
inaniata vł informia: alia mor
bida vł morbifera dici poſſūt.
Mortalia vel mortifera ſūt il-
la que mox vt facta fuerint au
ctorem ſuū gehenne reum con
ſtituunt: vtpote homicidia: ad
ulteria: fornicatiōes: ꝛ oīe id
qđ ſemel cōmiſſum ſufficit ad
meritū mortis: vn̄ ꝛ peccatum
mortale nominaꝷ. Mortifica-
ta vel exanimata ṽo ſunt q̄ cū
pri⁹ ꝑ charitatē vixerint/ ea re-
cedēte expirant ꝛ moriunꝷ: nō
q̄dem vt mortalia fiant: ſed ad
vitā inutilia: ne ꝛ illi pares vi-
deanꝷ quorū alꝷ poſt plurima
bona lapſus eſt in aliquod gra
ue peccatū vt dauid ſiue petr⁹:
alter vero omniū expers bono
rū/ multis ꝛ magnis ſeſe cōta-
minauit flagitijs/ vt herodes ſi-
ue pilatus. Inanimata vel in-
formia ꝯgrue dicunꝷ/ q̄ cū ſint
de genere bonoꝝ operū preter
charitatē fiūt: ꝛ ideo tanq̄ȝ ani
ma formaqȝ carētia ad vite me
ritū moueri ac ꝓficere nequeūt
niſi (vt iam dictū eſt) accedente
charitate viuificari mereanꝷ.
Morbida vel morbifera ſunt
ea que nos venialia dicimus/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

que nõ tam ex mentis malicia
q̃ȝ ex morbo humane nature ꝓ
ficiſcunẗ: ꝛ tñ aĩam cõtaminãt
ꝛ morboſam efficiũt: ſȝ nõ vſqȝ
ad meritũ mortis eterne/ niſi
multiplicata placuerint: quia
nullũ eſt tã veniale peccatũ qđ
non fiat mortale dũ placet. Ex
hac igiẗ operũ diſtinctione/ ſu
menda eſt ꝛ illa q̃ ſeq̇ẗ h̃ mõ.

Diuiſio operũ.

BOnoꝝ ſiue malorũ ſeu
q̃liũcunqȝ opeꝝ: alia q̇-
dem ab initio viuunt et
nunq̃ȝ moriunẗ/ vt eorũ q̇ cha
ritatẽ ſemel habitã nunq̃ȝ deſe
rũt/ vt paulꝰ. Alia ꝓmo viuũt
poſtea moriunẗ: eoꝝ. ſ. q̇ eandẽ
charitatẽ q̃ ceperant opari reti
nere non curant/ vt ſalomon.
Alia ab initio mortua ſunt/ et
poſtea viuificanẗ: vt ea bona
opera q̃ fecit vł paulꝰ vł corne
lius/ dũ adhuc pctõ infidelita
tis tenerenẗ. Alia mortua ſunt
ꝛ nunq̃ȝ viuificanẗ aut viuifica
ri pñt: vt oĩa pctã mortalia ſeu
venialia/ q̃ nunq̃ȝ ad meritum
vite cõualeſcere queũt/ licet ꝑ
pñiam corriganẗ/ non vt ꝓfici
ant ad ſalutẽ: ſed vt nõ officiãt
ad mortẽ. Sũt itẽ alia q̃ ꝓmo
viuunt/ poſtea moriunẗ/ iterũ
reuiuiſcunt: eoꝝ ſcȝ q̇ poſt aliq̃
opera charitatis labunẗ in ali
qđ mortale/ ꝛ iterũ ꝑ peniten-
tiã repanẗ/ vt dauid. Sũt iti-
dẽ ꝛ alia q̃ primo q̇dẽ mortua
ſunt/ poſtmodũ viuificata de-
nuo moriunẗ: videlicet eorũ q̇
aliq̃ de genere bonorũ ꝑter cha
ritatẽ opari poſtea cõuertunẗ:
ꝛ iteꝝ relabunẗ ad nequitiam:
cuiuſmodi hoĩes facilꝰ credo
reperiri q̃ȝ plurimos q̃ȝ vnũ de
monſtrari: ꝑ eo ꝙ valde dubiũ
eſt an is cuiꝰ ꝓma ꝛ vltima pra
ua cõſpicimꝰ/ medio tẽꝑe verã
habuerint charitatẽ. Ex his fa
cile eſt aduerti q̇dã eẽ oꝑa q̃ ſi-
ne charitate nullatenꝰ haberi
poſſunt: vt oĩa bona oꝑa q̃ vi-
ua diximꝰ vtrolibet in genere:
q̇dã ṽo q̃ nunq̃ȝ ea p̃ſente ha-
benẗ: vt illa oĩa q̃ mortua pla-
cuit appellari/ exceptꝫ ſolis ve
nialibꝰ/ q̃ niſi cũ charitate fieri
poſſent: non diceret ſcriptura:
Si dixerimꝰ qꝛ peccatũ nõ ha I Johãnis I.
bemꝰ ipſi nos ſeducimꝰ. Cũ er
go ſint duo genera viuoꝝ ope
rũ: prima q̇dẽ dicunẗ nõ ſolum
viua/ ſed et vitalia qđ amplꝰ
eſt: qꝛ ſꝑ in charitate vixerũt: ſi
cut illũ videntẽ dicimꝰ q̇ ſꝑ vi-
dit. i. q̇ nunq̃ȝ vidẽdi officio ca
ruit. Altera ṽo dicunẗ viua vi
uificata: quia cũ ꝓmo mortua
fuerint/ acceſſu charitatis vi-
uificari meruerunt: quẽadmo
dũ ꝛ ille videns dꝛ q̇ nõ ſꝑ vi-
dit: ſed poſt longã cecitatẽ vi-
ſum recepit: q̃lis erat ille q̇ di-
cebat: Unũ ſcio/ qꝛ cũ fuerim Johãnis 9.
cecus/ mõ video. Mortuorũ
aũt opeꝝ quattuor (vt diximꝰ)
genera ſunt: quoꝝ prima nõ ſo
lũ mortua/ ſȝ qđ maiꝰ eſt mor-
talia ſiue mortifera nomĩanẗ:

quia nunq̄ʒ vixerunt: ⁊ morte
plena ſunt/et mortē afferūt: et
ad vite meritū viuificari non
poſſunt: q̄ʒuis omnino ꝑ peni-
tentiā deleanᵗ: ꝓut glacies fri
gida vocaᵗ: qꝛ nunq̄ʒ calefieri
pōt: ſʒ ſemꝑ frigida eſt/et ſem-
per infrigidat: licet ita reſolui
poſſit vt omnino nō ſit. Scđa
ṽo nō ſolū mortua ſed ⁊ mor-
tificata ſiue exaīata nūcupan-
tur: qꝛ cū prius vixerūt/viuere
deſiere: ſic cadauer hoīs mor-
tuū dicimꝰ: qꝛ vixit ⁊ deſijt: et
vita cedēte mortificatū ē. Ter-
tia iđo ñ mortua dicūᵗ/ꝙ priꝰ
vixerint ⁊ vita priuata ſint: ſʒ
qꝛ inanimata ſunt: ⁊ nōdū vi-
uūt: ſic ⁊ fetū ante aīe infuſio-
nē mortuū ſolemus appellare:
nō qꝛ vixit ⁊ deſijt: ſed qꝛ viue-
re nōdū cepit. Dicunᵗ hec eadē
etiā īforma: qꝛ nōdū ꝑ charita-
tē informata ſunt: ſʒ ſūt velut
fetus informis añ diſpoſitionē
mēbroꝝ: aut ſic q̄dā liniamēta
pictoris añ coloris appoſitio-
nē. Quarti ṽo generꝫ opa ideo
mortua vocanᵗ: qꝛ nō ſolū in-
utilia ſūt: ſʒ etiā nociua/licʒ ci
tra meritū mortis eterne: pctā
eñ ſūt ſʒ venialia/niſi ꝑ cōtem
ptū placere īcipiāt: tunc eñ (vt
dictū ē) mortaliū mutuanᵗ effe
ctū. Dicunᵗ aūt mortua eo lo-
quēdi typo q̄ mortuū hoīeʒ di-
cimꝰ: q̄ nō ſolū ſibi/⁊ alijs īuti
lis eſt/ſʒ etiā ꝑniciosus. Dicūᵗ
etiā morbida vł morbifera: q̄a
morbū hūane conditionis ex q̄
naſcunt manifeſtant: ⁊ morbū
aīe inferūt: ſic egra ſigna ⁊ ſyn
tomata phyſici dicūt: qꝛ egri-
tudinem ex q̄ oriunᵗ ⁊ manife-
ſtant et aggrauant.

Capitulū tertium.

SEd iā his diutiꝰ īmora
ti: nec ab re vt credimꝰ:
niſi forte aliᵗ lectori vi
debiᵗ: ad ſeq̄ntia ꝓcedamus.
Et de īfidelibꝫ q̄dē id qđ rei ve
ritas habere videbaᵗ/hactenꝰ
dixiſſe ſufficiat. Fidelis autē ſi
q̄d orando petit: aut iuſtꝰ ſit/
aut iniuſtus/neceſſe ē. Porro
ſi iuſtus: vel in ſua iuſticia fina
liter ꝑmāſurꝰ: vł ad neq̄tiā re-
lapſurus. Similiᵗ iniuſtꝰ ī ſua
iniq̄tate deceſſurus: vel ad iu-
ſticiā rediturꝰ. Orat ergo iuſtꝰ
ī iuſticia ꝑmāſurus/vt helias
cū clauderet celū ꝓcibꝫ: ⁊ iterū 3. Reg. 17. [et] 18.
apiret. Orat ad neq̄tiā relapſu 3. Reg. 8.
rus iuſtus/vt ſalomō edificio
tēpli feliciᵗ cōſūmato. Orat in
iuſtus ad iuſticiā rediturus: vt
dauid adulterio ſimul ⁊ homi
cidio maculatꝰ. Orat iniuſtus 2. Reg. 11. [et] 12.
cū ſua iniq̄tate de hac vita mi-
grꝰ/q̄lis erat iudas quē ſal- Math. 6.
uator cū ceterꝫ aplis orare do-
cuit: cū eſſet fur ⁊ latro: de quo Joh. 12.
ſcriptū eſt ī pſalmo: Oratio eiꝰ Pš. 108.
fiat in pctm̄. Oīs aūt q̄ cū iuſti
cia deceſſurus eſt/haud dubie
ad ſortē ꝑtinet electorū: q̄ autē
cū iniq̄tatē migraturꝰ/ad nu-
merū reproboꝝ: q̄liſcūq̄ʒ fuerit
hic vł ille: ſiue fidelis bonꝰ aut
malus/ſiue gētilis aut iudeꝰ:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN